

šolske liste, ako šteujemo število knjig, ktere so spisali za svoje ljudske šole i za splošno rabo.

Toliko slovenski učitelji še nismo storili. Hervaški učitelji so nas že daleč presegli; o nemških še govorimo ne. In vendar smo bili pred malo leti še na enaki stopnji s Hervati. Toda oni so se pred zbudili i čverstejše delovali, kakor mi slovenski učitelji. Res bile so nam roke dolgo zavezane, res nam je manjkalo dušne kreposti, ktere nismo dobivali v prejšnjih šolah, res je bilo in je še naše materijalno stanje preslabo, da bi mogli za duševni napredek veliko skrbeti; a veliko teh ovir je sedaj odpadlo skoraj vsem slovenskim učiteljem. Le slabo materijalno stanje teži še kranjske učitelje. Kedar se pa še to poravná, — Bog daj kmali! — potem pa je treba pričeti — orati ledino slovenskega šolstva, potem pa je treba djansko posnemati sosedne brate; treba bode potem — a tudi sedaj naj se pričinja — v društvih se zedinjevati, na literarnem polji se poskušati, slovensko slovstvo, slovensko šolstvo na vse strani podpirati, šolstvo pred javnost pripraviti, občinstvu je priporočevati.

Verh tega ali pa prav za prav v prvi versti pa moramo v šoli pri spretni mladini zvesto svoje dolžnosti spolnovati kot učitelji slovenske mladine, da se bode ona v poznejših letih hvaležno spominjati mogla prejetih lepih nauk, s kterimi si more boljšati svoje časno življenje. V to nam pomozí Bog in naša prihodnja — delavnost!

L.

P r o g r a m

novega šolskega časopisa „Slovanskega pedagoga“.

Skoraj vsi slavjanski narodi v Avstriji gledajo bolje na šolski napredek pri Nemcih, Francozih in drugih neslavjanskih narodih, kakor pa na to, kar so sorodna plemena v šolstvu storila.

Iz vednega nasledovanja tujih vzorov in posnemanja tujih navad pa prihaja kvarjenje narodnosti, izvira slabljenje vlastne dušne plodnosti in na zadnje literarna odvisnost, s ktero se narodi odvrčajo s prirojenega pota, na katerem edino se morajo v svoji individualni posebnosti vspešno izobraževati in razvijati.

Da se šolstvo slavjanskih narodov oslobodi takega škodljivega vpliva tujih literatur, treba da se vsi boljše oziramo na literature slavjanskih narodov, da bode to, kar je eno pleme izkusilo, na hasen vsem drugim plemenom.

Prepričani, da je vzajemnost narodom slavjanskim, zlasti pa avstrijskim, posebno v šolskih stvareh potrebna, da v prirojeni svoji

posebnosti z ohranjenjem svojega narodnega značaja, razvijaje se, morajo z drugimi narodi na poti izobraženosti z enakimi koraki dalje stopati, porodila se je v pedagogih zbranih na prvem shodu v Zagrebu ta misel: naj bi se ustanovil organ, v katerem bi pedagogi vseh slavjanskih narodov svoje izkušnje v svojem jeziku razodevati mogli za poduk in podbujo drugim. Temu vsem slavjanskim narodom občinskemu listu dalo se je ime „Slovanski pedagog“, in je odločeno, da ima izhajati v Pragu.

Preskrbevši si vse, kar treba za to početje, pripravljamo se, da prihodnje leto razpošljemo v vse slavjanske zemlje „Slovanskega pedagoga“, in pričakujemo obilne podpore od vseh, katerim je v resnici kaj do tega, da se vzajemnost med nami krepča in ohrani.

„Slovanski pedagog“ se bode skrbno trudil, da bi mi zvedniške splošne interese in svoje potrebe spoznavali, pred vsem pa iz svojihkušenj korist zajemali in se učili. Iz vseh dežel slavjanskih bo prinašal sestavke o narodnem šolstvu sploh in posebej o napredku pojedinih njegovih vej; odkrival bo pomanjkljivosti in se trudil, da se odstranijo; prinašal bo životopise mož vseh slavjanskih narodov, kateri so se s šolstvom zaslužno pečali; oziral se bo pridno na pedagoškiško literaturo slavjanskih narodov in imenitnejša dela bolje po tanko oglašal in osojal.

Iz tega, da se bodo sestavki tiskali v jeziku tistega naroda, katerega šolstva se tičejo, tedaj o šolstvu in literaturi slovenski po slovenski, o hervaški in serbski po hervaški in serbski, o poljski po poljski, o ruski po ruski, o česki po česki i. t. d., dobivamo razun omenjene koristi tudi to prepričanje, da bode mnogim lažje naučiti se vseh teh narodnih jezikov, kakor pa enega tujega.

Da bode pa naš list mogel zadovoljiti svoji nalogi, tega so nam porok vrli pedagogi vseh slav. pedagogov, kateri so obljubili, da bodo skrbeli za čast šolstva in njegove literature.

Za šolstvo hervaško: Ivan Filipović, učit. v Zagrebu in Mijat Stojanović, ravn. nar. šol v Zemunu; za šolstvo srbsko: Stev. D. Popović, prof. učit. škole v Srbiji i Mil. Miličević, vrednik „Škole“ v Beligradu; za šolstvo dalmat.: Stjep. Buzolić, duh. v Dalmaciji; za šolstvo črnogorsko: Gavro Pešić, učitelj na Cetinju; za šolstvo poljsko in rusovsko: Tovaristvo pedagogične v Lavovu; za šolstvo česko prof. R. Škoda, St. Bačkora, ravn. v Pragu; Jos. Švestka, ravn. v Karliné; Jos. Bačkora, Fr. Tešar, Jos. Balcar, Jos. Král, učitelji; V. Kredba, vrednik „Posla z Budče“ i Jan Mašek, učitelj na Smihovem; za slovensko šolstvo: A. Praprotnik, ravn. in vrednik „Uč. Tov.“ v Ljubljani in Iv. Lapajne, učitelj v Ljutomeru na Štirskem.